

تاریخ نویسی مزدوران ارجاع درباره ۱۶ آذر و حقایق به گواهی اسناد تاریخی

نشان دهد. در سال های پس از انقلاب نیز مزدوران تبلیغاتی رژیم، سران و سخنگویان ریز و درشت آن به دفعات متعدد با دروغ های گویلزی و عوام فریبانه تلاش کرده اند تا مبارزه رزمندگان توده ای و مصدقی را تحریف شده به دیگرانی نسبت دهد. نکته جالب اینکه حتی شماری از اصلاح طلبان و مدعیان «جامعه مدنی و اصول

ادامه در صفحه ۳

در طول ۵۰ سال گذشته مرتجلان حاکم تلاش زیادی در نفی واقعیت ۱۶ آذر کرده اند که با هوشیاری و تلاش دانشجویان آگاه بی ثمر مانده است. مزدوران حکومت سلطنتی سال ها منکرواقعه ۱۶ آذر بودند و آن را تبلیغات سوء مخالفان اعلام می کردند. برای نخستین بار روزنامه کیهان مهرماه ۱۳۵۶ (که نقش مشابهی همچون کیهان شریعتمداری بر عهده داشت) تلاش کرد تا با سرهم بندی کردن داستان مضحكی حقایق تاریخی ۱۶ آذر را واژگونه

ویژه نامه روز دانشجو
۱۳۸۲ آذرماه ۱۶

اعلامیه کمیته مرکزی حزب توده ایران به مناسبت ۱۶ آذر، روز دانشجو

پنجاه سال نبرد قهرمانانه جنبش دانشجویی

بر ضد ارجاع و استبداد

دانشجویان مبارز و آگاه!

در پنجاه سال گذشته مرتجلان حاکم، چه از نوع سلطنتی و چه از نوع ولایتی آن همواره با هراس از جنبش دانشجویی کشور تلاش کرده اند تا با نفی حقایق تاریخی، جنبش دانشجویی کشور را از تاریخ و گذشته پر افتخار خود بیگانه و دور کنند. حقایق تاریخی درباره ۱۶ آذر روش است.

در ۱۶ آذر ۱۳۳۲، دانشجویان دانشگاه تهران فعالانه، در اعتراض به تجدید روابط دیپلماتیک با بریتانیا و دعوت از ریچارد نیکسون، معاون رئیس جمهوری وقت آمریکا، برای سفر به ایران، با شعارهای «نفت مال ماست» و «دست نظامیان از دانشگاه کوتاه»، در جنبش مردمی شرکت کردند. رژیم شاه هر استانک از اوج گیری اعتراض های دانشجویی و تأثیر آن بر دیگر گردن های اجتماعی، نیروهای نظامی خود را به دانشگاه گسلی داشت. دانشجویان در اعتراض به ورود نظامیان به صحن دانشگاه و ساختمندان دانشکده ها کلاس های درس خود را ترک کردند و همینکه اولین شعار ضد رژیم کودتا در فضای طنین انداخت، مزدوران رشید خلق و جنبش دانشجویی دلاور را به گلوه بستند و سه تن از فرزندان جسور میهن ما بر ضد دیکتاتوری حاکم بود و موج گسترده بی از اعتراض های مردمی را در جامعه برانگیخت. خون دانشجویان مبارز توده ای و مصدقی درهم آمیخت و شعار «اتحاد، مبارزه، پیروزی» به عنوان اندیشه راهبردی جنبش دانشجویی در نبرد بر

ادامه در صفحه ۲

دانشجویان مبارز و آگاه! شانزدهم آذرماه ۱۳۸۲، مصادف با پنجاهمین سالگرد شهادت سه دانشجوی مبارز دانشگاه تهران و آغاز جنبش نوین دانشجویی کشور ماست. پنجاه سال پیش رفقاً مصطفی بزرگ نیا (عضو کمیته مرکزی سازمان جوانان توده ایران)، مهدی شریعتمداری (از کادرهای سازمان جوانان توده ایران) به همراه احمد قندچی، دانشجوی آزادی خواه، و از طرفداران دکتر مصدق، هدف گلوله های مزدوران رژیم شاه قرار گرفتند تا کودتاچیان بتوانند جنبش آزادی خواهی میهن ما را برای سال های طولانی خاموش سازند، و پایه های حکومت خود را بثبات بخشنند.

اهمیت ۱۶ آذر ۱۳۳۲ در آن است، که حرکت اعتراضی دانشجویان تنها چند ماه پس از کودتای ننگین ۲۸ مرداد سازمان «سیا» و اینتلجننس سرویس انگلیس و مزدوران داخلی آن صورت گرفت. در فضای خفغان آور آن روزها که صدھا تن از مبارزان توده ای و شماری از طرفداران دکتر مصدق دستگیر و در زندان های رژیم شاه زیر وحشیانه ترین شکنجه ها قرار داشتند، ۱۶ آذر، فریاد رسای اعتراض فرزندان جسور میهن ما بر ضد دیکتاتوری حاکم بود و موج گسترده بی از اعتراض های مردمی را در جامعه برانگیخت. خون دانشجویان مبارز توده ای و مصدقی درهم آمیخت و شعار «اتحاد، مبارزه، پیروزی» به عنوان اندیشه راهبردی جنبش دانشجویی در نبرد بر

با هم به سوی تشکیل جبهه واحد ضد دیکتاتوری
برای آزادی، صلح، استقلال، عدالت اجتماعی و طرد رژیم «ولایت فقیه»!

زحمتکشان و زنان نمی توانند تأثیر قطعی در وادار کردن ارجاع به عقب نشینی داشته باشد. کمیته مرکزی حزب توده ایران، در پنجماهین سالگرد ۱۶ آذر، روز دانشجو، ضمن گرامی داشت خاطره تابناک همه شهدای جنبش دانشجویی، و همه شهدای راه آزادی و عدالت اجتماعی میهن، خواستار آزادی فوری و بدون قید و شرط صدها دانشجوی اسیر و همه زندانیان سیاسی ایران است. اتحاد عمل و مبارزه همانهنج همه نیروهای آزادی خواه و میهن دوست بر ضد مرتضیان حاکم یگانه راه درهم شکستن سد استبداد و حرکت به سمت تحولاتی است که می تواند میهن ما را از وضعیت فاجعه بار کنونی نجات بخشد و راه را به سمت استقرار آزادی، دموکراسی و عدالت اجتماعی بگشاید.

دروド آتشین به خاطره تابناک شهدای ۱۶ آذر و همه شهدای جنبش دانشجویی و جنبش آزادی خواهی میهن! آزادی برای همه زندانیان سیاسی ایران! با هم به سوی تشکیل جبهه واحد ضد دیکتاتوری برای طرد رژیم ولایت فقیه و استقرار آزادی، استقلال و عدالت اجتماعی!

کمیته مرکزی حزب توده ایران
۱۴ آذرماه ۱۳۸۲

ادامه اعلامیه کمیته مرکزی...

برگزاری این سالروز به عنوان روز دانشجو پاس داشتنه اند و این خود بزرگتر تقدیر و بزرگداشتی است که می توان از رزم و شهادت این قهرمانان خاموش خلق کرد.

پنجاه سال پس از ۱۶ آذر ماه ۱۳۳۲، جنبش دانشجویی ایران و میلیون ها دانشجو و جوان ایرانی همچنان محروم از حقوق صنفی خود، محروم از حق آزادی بیان و تشکل، در مقابل رژیم استبدادی و ضد مردمی ولایت فقیه دارند که همچون کودتاچیان ۲۸ مرداد آماده است تا به هر جنایتی برای ادامه حیات خود دست بزنند.

جنوب دانشجویی کشور نقش برجسته بی در به پیروزی رساندن انقلاب بهمن ۱۳۵۷ ایفاء کرد ولی مرتضیان حاکم از همان نخستین ماه های پس از پیروزی انقلاب دشمنی آشکار خود را با محیط های علمی و آموزشی ابراز کردند. هجوم چاقو کشان و مزدوران مسلح و نیمه مسلح رژیم به دانشگاه های کشور، در اردیبهشت ماه ۱۳۵۹، که منجر به شهادت ده ها دانشجو و دستگیری و اخراج هزاران دانشجوی متفرقی گردید، آغاز سیاست رسمی سرکوب دانشگاه های کشور بود که تا به امروز باشد و ضعف ادامه داشته است. هجوم گسترده انصار «ولی فقیه» در ۱۸ تیر ماه ۱۳۷۸، به کوی دانشگاه و فریاد های «منکوب و سرکوب کنید» رهبر رژیم و موج دستگیری های وسیع هزاران دانشجو در تابستان امسال که صدها تن از آنان همچنان در اسارت شکنجه گران رژیم به سر می برند، از نمونه های روشن چنین سیاستی است که در عین حال نشانگر دشمنی آشتبانی ناپذیر تاریک اندیشه حاکم با دانشگاه، دانشجویان و دانشگاهیان کشور است.

دانشجویان روزمنده!

شما در شش سال گذشته با از خود گذشتگی تحسین برانگیزی از جمله نیروهای اجتماعی بی بوده اید که پیگیر و با جسارت در راه تحقق اصلاحات و تلاش برای درهم شکستن سد استبداد کوشیده اید. از شرکت وسیع در میدان های انتخاباتی، تا تظاهرات گسترده صنفی و سیاسی و مقابله با حملات مزدوران مسلح و نیم مسلح سپاه و دستگاه های انتظامی گوناگون رژیم عرصه بی نبوده است که شما در آن حضور فعال نداشته اید و تأثیر خود را بر حوادث کشور برجای نگذاشته اید. با وجود همه این تلاش ها و از خود گذشتگی ها واقعیت امروز جامعه ما همچنان حاکمی از ادامه فاجعه بار استبداد مطلق قرون وسطایی، بی عدالتی وسیع اجتماعی و ظلم گسترده است.

شما می دانید که نیروهای سیاسی بی که با تلاش های شما و میلیون ها شهروند میهن ما توانستند بخشی از کرسی های قدرت را تصاحب کنند، و نتوانستند به قول های خود در زمینه تحقیق «جامعه مدنی» و استقرار «حکومت مردم سالار» عمل کنند و نگران از متزلزل کردن «پایه های نظام اسلامی» عمدتاً در راه مماشات و سازش با ارتجاع گام برداشتند و بدین ترتیب فرست تاریخی مهمی را به هدر دادند. آنچه در شش سال گذشته رخ داده است نشانگر این واقعیت پر اهمیت است که مبارزات پراکنده گردان های اجتماعی، از جمله دانشجویان کشور بدون پیوند خوردن با مبارزات کارگران و

رفیق مصطفی بزار

احمد قندچی

درود آتشین به خاطره تابناک شهدای ۱۶ آذر و همه شهدای جنبش دانشجویی

(دموکرات ایران، شماره ۹ آذرماه ۱۳۵۶)

از لشکر ۲ زرهی

ستاد رکن ۲

شماره ۲۱۲۲ تاریخ ۲۰ - ۹ - ۳۲ خیلی فوری - تهران
کلیه واحد ها و دوائر تابعه لشکر: درباره تشویق افسران و درجه
داران و افراد دسته جانباز

بفرموده (یعنی بفرموده بختیار فرمانده لشکر) که انعکاس دهنده
تمایل مستقیم شاه بود) در اثر جدیت و فعالیتی که از افسران و درجه
داران و سربازان دسته جانباز در مأموریت دانشگاه تهران در روز
دوشنبه ۱۶ آذرماه جاری مشاهده گردید گروهبانان مربوطه به دریافت
پاداش نقدي مفتخر و ضمناً از تاریخ ۱۶ - ۹ - ۳۲ سه نفر از درجه
داران مصحرحه زیر دسته مزبور به درجه گروهبان دومی و چهار نفر
سربازان زیرین نیز به درجه سرجوخه وظیفه مفتخر می شوند ... رئیس
ستاد لشکر ۲ زرهخانه مرکز - سرهنگ علی محمد روحانی

نامه افشاگرانه دکتر فرهاد، رئیس وقت دانشگاه تهران به علی امینی، نخست وزیر شاه

«مستقیم خیلی فوری

جناب آفای نخست وزیر

به طوری که با تلفن مرتب گزارش وضع دانشگاه در پیش از ظهر
امروز به اطلاع جنابعالی رسید بدون آنکه ضرورت ایجاد نماید در
ساعت یازده و ربع نظامیان از نزد ها و درها داخل محوطه دانشگاه
شده و دانشجویان را که در محوطه دانشگاه بودند شدیداً مضروب
کرده و به عده ای از آنها آسیب فراوان رسید که بیم تلف شدن بعضی
از آنها می رود... در بسیاری از سرسرها و راه پله ها حتی در کلاس ها
لخته های خون دانشجویان مضروب شده دیده می شود. بهداری
دانشگاه نیز این اعمال ناصواب مصون نمانده... به علاوه طبق
گزارش سپرست و پرستار آنجا مريضی را از تخت به زیر کشیده و
بیمار دیگری را از آمبولانس به خشونت پایین آورده است. ضمناً
سرپرست مزبور و پرستار را و همچنین کارکنان و اعضای دفتری
دانشگاه را شدیداً مورد ضرب قرار داده و به شدت مجروح ساخته است.
همین عملیات در باشگاه و طبقه فوچانی آن که محل سکونت
دانشجویان خارجی است جریان داشته است. هم اکنون عده زیادی از
دانشجویان مجرح در بیمارستان های دانشگاه بستری و تحت درمان
هستند. اینجانب از طرف خود و عموم دانشگاهیان به این اعمال غیر
انسانی شدیداً اعتراض و به همین جهت تقاضا دارد دستور رسیدگی
برای تعیین متکین صادر نمایند. البته تا اعلام نتیجه رسیدگی اینجانب
و روای دانشگاه ها از ادامه خدمت در دانشگاه معذوریم.

رئیس دانشگاه - دکتر فرهاد

* شباهت اعجاب انگیز عملیات ضد انسانی مزدوران شاه و چاقو
کشان و مزدوران ولی فقیه در حمله به کوی دانشگاه در ۱۸ تیر اتفاقی
نیست نشانگر ماهیت یکسانی است که حکومت های دیکتاتوری با
وجود تفاوت های ظاهری در عملکرد بر ضد شهروندان خود و
سرکوب حقوق آنان دارند.

ادامه تاریخ نویسی مزدوران ارتقای...

اخلاق اسلامی» نیز در بیان ۱۶ آذر، به قول خودشان هراساک از
تبیغ برای حزب توده به تکرار همان دروغ ها و ادعاهای بی پایه
پرداخته است. آنچه در زیر آمده است برخی اسناد تاریخی جالب در
این زمینه است.

۱۶ آذر به روایت کیهان سلطنتی

صبح روز ۱۶ آذر ۱۳۳۲ شمسی، هنگامی که قوای انتظامی در
دانشگاه مستقر بودند چند سرباز محافظ در کنار دانشکده فنی قدم می
زدند. بنا به اظهار آنها چند نفر از دانشجویان داخل دانشکده با آنها
بدرفتاری و بی احترامی می کنند ... به دستور معاونت دانشکده، در
حالی که تنها نیم ساعت از وقت کلاس گذشته بود زنگ تعطیل
کلاس ها به صدا در می آید و دانشجویان مضطرب به محوطه دانشگاه
می آیند و آنگاه سربازان وحشت زده دست به تفنگ می زند و سه نفر
از دانشجویان سال اول دانشکده فنی که تنها چند ماه در دانشکده بودند
کشته می شوند...» (روزنامه کیهان، شنبه ۲ مهرماه ۱۳۵۶).

۱۶ آذر به روایت شاهدان عینی

(برگرفته از انتشارات حزب توده ایران)

(دانشجویان با تعطیل دانشگاه و شرکت در تظاهرات ۲۱ آبان ماه ۱۳۳۲)
بر ضد حکومت کودتا، همبستگی خود را با جنبش مردمی اعلام
کردند. دانشگاه با شعار «نفت مال ماست»، «دست نظامیان از دانشگاه
کوتاه» و «زنده باد آزادی» به جنبش پیوست. در روز ۱۶ آذرماه
دانشجویان اعتراض خود را بر ضد سفر ریچارد نیکسون، معاون رئیس
جمهوری آمریکا، به ایران و همچنین برقراری مجدد روابط دیلماتیک
با بریتانیا اعلام کردند. حکومت کودتا برای جلوگیری از گسترش
اعتراض های دانشجویان عده ای نظامیان لشکر دوم زرهی را به
دانشگاه اعزام کرد. نیروهای «جانباز» این لشکر با تفنگ و مسلسل وارد
محیط دانشگاه و کلاس های درس شدند و به دانشجویان حمله کردند.
به عنوان نمونه نظامیان وارد کلاس درس مهندس شمس (استاد نفعشه
برداری) شدند و به زور دو نفر از دانشجویان را بیرون کشیدند. مهندس
شمس در اعتراض به این عمل مزدوران کودتا کلاس درس را ترک
کرد و جریان را به اطلاع مهندس خلیلی، رئیس دانشکده رساند.
بزودی خبر حمله و حشیانه مزدوران در سراسر دانشگاه پیچید و
دانشجویان در اعتراض به این یورش کلاس های درس را ترک کردند
و در مقابل مزدوران مسلح ایستاده و شروع به شعار دادن کردند. با
فریاد اولین شعار بر ضد کودتاچیان، نظامیان، دانشجویان بی دفاع را به
گلوله بستند و سه تن دانشجوی شجاع و دلیر دانشکده فنی رفقا
مصطفی بزرگ نیا، مهدی شریعت رضوی و همچنین احمد قندچی به
شهادت رسیدند و شمار زیادی از دانشجویان دیگر زخمی شدند.

تشویق نامه و پاداش رژیم شاه به قاتلان فرزندان خلق

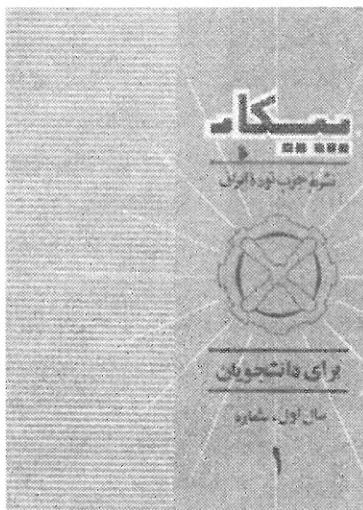
(به نقل از نشریه آرمان، ارگان سازمان جوانان و دانشجویان)

بنجاه سال فعالیت مطبوعات توده‌ای در دفاع از جنبش دانشجویی ایران

در بنجاه سال گذشته حزب توده ایران و نشریات توده‌ای فعالانه در راه دفاع از جنبش دانشجویی کشور رزمیده اند و مجموعه جالبی از استاد، مقالات و مجلات پریار را در اختیار نسل‌های پی در پی بی از مبارزان جنبش قرار داده اند. در زیر تنها به ذکر دو نمونه از این نشریات اکتفا می‌کنم.

ماهنامه آرمان، ارگان سازمان جوانان و دانشجویان دموکرات کشور که به همت جوانان و دانشجویان مترقبی و توده‌ای ها منتشر می‌شد.

پیوند تاریخی ۱۶ آذر و ۱۸ تیر، سالروز پیکار دلیرانه دانشجویان با مرتعان حاکم

* «هزاران دانشجوی خشمگین از یورش مزدوران ارتیاج در تهران، تبریز، رشت، شیراز، اهواز، مشهد و شهرهای دیگر اعتراض گسترده خود را بر ضد رژیم و انصار استبداد اعلام کردند... طرح اصلاح قانون و مطبوعات، بستن روزنامه «سلام» و حمله مساحانه به دانشجویان دانشگاه تهران، همه بخشی است از نقشه واحد برای سرکوب جنبش مردمی و خاموش کردن صدای های مخالف...» (از اعلامیه کمیته مرکزی حزب توده ایران، ۱۹ تیرماه ۱۳۷۸)

* «رسیدگی به جنایات اخیر دانشگاه تهران و پرونده قتل و تورور دگراندیشان جز ب رسیدگی به عملکرد نهاد «ولادت فقیه» به عنوان فرمانده کل نیروهای نظامی، انتظامی و امنیتی ممکن نیست... همبستگی مردم با جنبش دانشجویی یک وظیفه در تک ناپدیر و اقلابی است... خواست دانشجویان از جمله آزادی همه زندانیان سیاسی، آزادی مطبوعات و رسیدگی به جنایات اخیر، خواست همه نیروهای ملی و مترقبی میهن ماست...» (از اعلامیه شماره ۲ کمیته مرکزی حزب توده ایران، ۲۱ تیرماه ۱۳۷۸).

* «حمله به مردم عادی، مکان‌های عمومی و دامن زدن به جویی امنی و ارتعاب در روز شنبه ۲۱ تیرماه نقشه شوم نیروهای امنیتی و ارتیاج حاکم برای زمینه سازی سرکوب خونینی بود که سید علی خامنه‌ای فرمان آن را قبل از نوشته بود... مردم به حق می‌پرسند که سکوت و حمایت ضمنی دولت خاتمه از عربده های «منکوب» و «مرعوب» کنید و تکه تکه کردن» مخالفان چه معنایی جز هم صدایی و همگام شدن با سرکوب و حشیانه جنبش دانشجویی و آزادی خواهان می‌تواند داشته باشد...» (از اعلامیه شماره ۳ کمیته مرکزی حزب توده ایران، ۲۴ تیرماه ۱۳۷۸).

تیرماه ۱۳۸۲ چهار سال از یورش مزدوران ارتیاج و ولی فقیه به دانشگاه‌های کشور گذشت. چهار سال پیش دانشجویان مبارز و آزادی خواه در اعتراض به بستن روزنامه «سلام» دست به اعتراض خیابانی زدند و در پی این اعتراض آرام مورد تهاجم انصار ولی فقیه و مزدوران مسلح نیروهای انتظامی قرار گرفتند. بورش و حشیانه مزدوران ولی فقیه در ۱۸ تیرماه ۱۳۷۸ یاد آور یورش مزدوران مسلح شاه در ۱۶ آذرماه ۱۳۷۷ بود و نشان داد که با وجود تفاوت‌های ظاهری میان رژیم‌های دیکاتوری ماهیت و عملکرد آنان در برخورد با حقوق و آزادی‌های دموکراتیک یکگانه است. حرکت شجاعانه جنبش دانشجویی، در ۱۸ تیرماه ۱۳۷۸ تجریه گرانها و در عین حال در دنداکی بود که جنبش مردمی می‌تواند و باید درس‌های مهمی از آن فرا بگیرد. ارتیاج حاکم با هراس شدید از جنبش دانشجویی به عنوان یکی از گردن‌های مهم، فعل و نسبتاً سازمان یافته جنبش مردمی، از مدت‌ها پیش از ۱۸ تیرماه ۱۳۷۸، نقشه سرکوب و درهم کوبیدن این نیروی مهم جنبش مردمی را تدارک دیده بود. ارتیاج با بهره وری از امکانات «قانونی» و ابزارهای «امنیتی» و سرکوب‌گرانه خود دانشجویان مبارز میهن مارا به چالشی دشوار کشاند و در نبود همبستگی وسیع مردمی و عدم حمایت موثر سایر گردن‌های جنبش، خصوصاً جنبش کارگری و زحمتکشان و در شرایط پشت کردن رهبری جبهه دوم خرداد و اکثریت قریب به اتفاق مدعيان اصلاحات توanst ضربات جدی را بر پیکر جنبش دانشجویی کشور وارد کند. در چهار سال گذشته روزی نبوده است که مرتعان حاکم به بهانه‌های مختلف دانشجویان را مورد آزار و اذیت قرار ندهند. یورش مزدوران رژیم در تابستان امسال به جنبش دانشجویی و دستگیری شمار کثیری از کادرها و فعالان جنبش دانشجویی که همچنان شمار کثیری از آنان در سیاه چال های رژیم به سر می‌برند نشانگر دشمنی آشتبای ناپدیر رژیم فقهایا جوانان و دانشجویان میهن ماست. هجوم دستگاه‌های امنیتی رژیم به جنبش دانشجویی نشان داد که با وجود همه تلاش‌های مرتعان حاکم برای سرکوب جنبش دانشجویی، جوانان و دانشجویان کشور با درس آموزی از تجربیات گذشته و با دقت و هوشیاری به نبرد خود بر ضد استبداد ادامه می‌دهند. این مبارزه بخش جدا ناپدیری از حرکت عمومی خلق بر ضد استبداد است که دیر یا زود به سرانجام پیروزمند خود خواهد رسید.

آدرس‌ها: لطفاً در مکاتبات خود با آدرس‌های زیر، از ذکر هر گونه نام اضافی خودداری کنید.

1-Postfach 100644, 10566 Berlin, Germany
2- B.M. Box 1686, London WC1N 3XX, UK
3. <http://www.tudehpartyiran.org>

Nameh Mardom-Special Issue
Central Organ of the Tudeh Party of Iran

4th December 2003

شمارهٔ فاکس و
تلفن پیام گیر ما

۰۰ - ۳۲۴۱۶۲۷ - ۳۰ - ۴۹

حساب بانکی ما:

نام: IRAN e.V.
شماره حساب: 790020580
کد بانک: 10050000
بانک: Berliner Sparkasse